

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobce: **K. Č.**, narozený X
bytem X
zastoupený obecným zmocněncem L. T. Č.
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2025, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

Odůvodnění:

Obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou do datové schránky soudu dne 19. 9. 2025, domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 2. 5. 2025, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná žalobci snížila podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 10. 6. 2025 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 13. 3. 2025 poklesla jeho pracovní schopnost o 60 %.
2. Žalobce namítal, že posudkový lékař nezkoumal dostatečně jeho zdravotní stav. Jeho závěr je v rozporu s opakovanou dlouhodobou hospitalizací žalobce v Psychiatrické nemocnici X, s podstatou sdělení lékařské zprávy ošetřujícího psychiatra MUDr. R. a s dlouhodobým psychickým stavem žalobce, který není s ohledem na farmakorezistentní onemocnění schizofrenií schopen soustavné výdělečné činnosti či zaměstnání.
3. Žalovaná s ohledem na námitky žalobce navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“).

Dosavadní průběh správního řízení

4. Soud ze správního (zdravotního) spisu zjistil, že obsahuje posudek o invaliditě ze dne 13. 3. 2025, č. j. LPS/2025/321-ME_CSSZ, ve kterém posudková lékařka IPZS dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je paranoidní schizofrenie farmakorezistentní s postprocesuálními změnami, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 3d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 60 % (z rozpětí 50-60 %) s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky dále měněna.
5. S odkazem na závěr posudku posudkové lékařky IPZS vydala žalovaná prvostupňové rozhodnutí ze dne 2. 5. 2025, kterým podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
6. Žalobce napadl prvostupňové rozhodnutí námitkami, ve kterých uvedl, že kvůli svým psychickým stavům není schopen pracovat vůbec, hodnocení poklesu pracovní schopnosti o 60 % tak neodpovídá reálnému stavu. K námitkám přiložil poslední propouštěcí zpráv z Psychiatrické nemocnice X (6. 3. – 1. 4. 2025) a zprávu ošetřujícího psychiatra.
7. V řízení o námitkách zpracoval posudkový lékař IPZS posudek ze dne 15. 7. 2025, č. j. LPS/2025/954-NR-PLZ_CSSZ, a to na základě totožných lékařských zpráv, ze kterých vycházela posudková lékařka IPZS v prvostupňovém řízení a lékařských zpráv, které k námitkám doložil žalobce. Uzavřel shodně, že rozhodující příčinou dlouhodobě

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

nepríznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je paranoidní schizofrenie farmakorezistentní s postprocesuálními změnami, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 3d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovil oproti prvostupňovému posudku míru poklesu pracovní schopnosti z rozpětí 50-60 % při dolní hranici 50 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky již neměnila.

8. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 21. 7. 2025, námitky žalobce zamítla a v odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti se jedná o invaliditu druhého stupně.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

9. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a proti rozhodnutí, proti kterému je žaloba přípustná. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
10. Soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť oba účastníci řízení s postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s. souhlasili (žalobce výslovně, žalovaná mlčky), zároveň měli účastníci možnost seznámit se s listinnými důkazy a vyjádřit se k nim.
11. Z posudku posudkové komise MPSV ze dne 12. 2. 2026 zjistil soud následující pro rozhodnutí věci podstatné skutečnosti. Žalobce nebyl jednání posudkové komise přítomen, neboť byl omluven z důvodu hospitalizace v Psychiatrické nemocnici X. Posudková komise označila za rozhodující příčinu dlouhodobě nepríznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce paranoidní schizofrenii diagnostikovanou v roce 2021 farmakorezistentní s postprocesuálními změnami, se stavem po opakovaných hospitalizacích, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 3e přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 70 %. Posudková komise jednoznačně zhodnotila, že zdravotní stav žalobce odpovídá třetímu stupni invalidity. Žalobce má těžkou formu schizofrenie, která je farmakorezistentní, s častými dekompenzacemi a v mezidobí s ne plně stabilizovaným psychickým stavem. Posudková komise podrobně popsala průběh léčby žalobce, včetně zvolené terapie a poukázala na to, že je stav žalobce farmakorezistentní. Žalobce je pro své onemocnění hospitalizován opakovaně.
12. Posudková komise zohlednila i lékařské zprávy, které k žalobě doložil žalobce, konkrétně lékařskou zprávu ze dne 5. 8. 2025 z Ambulantní psychiatrie s.r.o. vystavenou MUDr. R., lékařskou zprávu o stavu a průběhu léčby z Psychiatrické nemocnice X vystavenou MUDr. M. i lékařskou zprávu z Psychiatrické nemocnice X ze dne 17. 12. 2025 vystavenou MUDr. P.

Posouzení žaloby

13. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, jedná se o invaliditu druhého stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.

14. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
15. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
16. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu V, položku 3e přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž ve svém posouzení ohledně zařazení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce se lišila od závěrů posudkových lékařů IPZS, kteří hodnotili postižení žalobce toliko jako těžké avšak nikoli jako zvláště těžké postižení. Posudková komise ovšem odůvodnila, proč se od posudkových lékařů IPZS lišila: poukázala na to, že má žalobce těžkou formu schizofrenie, která je farmakorezistentní, s častými

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

dekompenzacemi a v mezidobí ne plně stabilizovaným psychickým stavem. Posudková komise přitom uvedla, že se jednoznačně jedná o třetí stupeň invalidity. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatné zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise odůvodnila, proč oproti hodnocením posudkových lékařů hodnotila jinak závažnost funkčního postižení žalobce; poukázala na časté dekompenzace, ne plně stabilizovaný psychický stav. Účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míry poklesu pracovní schopnosti či data vzniku invalidity nikterak nezpochybnili.

17. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl soud k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z nejúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 12. 2. 2026. Zdravotní stav žalobce hodnotila komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, přičemž vysvětlila, z jakého důvodu se odlišila od závěrů posudkových lékařů IPZS (tíže projevů zdravotního postižení žalobce). Závěry posudkové komise přitom korespondují i se závěry ošetřujících lékařů, resp. s tím, že je z lékařských zpráv patrné, že je žalobce kvůli svému zdravotnímu stavu i často hospitalizován (z důvodu hospitalizace se nemohl účastnit ani jednání posudkové komise, aby byl před komisí vyšetřen). Určení míry poklesu pracovní schopnosti bylo náležitě odůvodněno a posudek posudkové komise v tomto směru splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti. Účastníci nevznesli proti posudku posudkové komise žádné výhrady a nenavrhli doplnění dokazování. Soud v této souvislosti připomíná, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací, nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013-28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014-23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených, přičemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky.
18. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, když posudkoví lékaři nesprávně zhodnotili tíži zdravotního postižení žalobce, v důsledku čehož nesprávně podřadili příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, což vedlo k nesprávnému stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce.

Závěr a náklady řízení

19. Soud tudíž vyšel z odůvodněných závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, a neobstojí proto ani jeho odůvodnění. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise ze dne 12. 2. 2026, jakož i lékařské zprávy, o které se tento posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neměla ve věci úspěch.
21. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto by měl právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, avšak konkrétní náklady netvrdil a ze soudního spisu soud žádné účelně vynaložené náklady nezjistil. Řízení ve věcech důchodového pojištění jsou dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), osvobozena od soudních poplatků, žalobci tudíž v této věci nevznikla poplatková povinnost a žádný poplatek ani nezaplatil. Žaloba byla podána datovou schránkou, je tak vyloučena náhrada nákladů např. za poštovní přepravu. Žalobce jiné úkony nečinil.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. března 2026

Martina Kotouček Mikolášková v.r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.